

**NOVA
UNIVERZA**

DIGNITAS

Revija za človekove pravice

Slovenian journal of human rights

ISSN 1408-9653

Razvoj visokega šolstva in študija prava na Goriškem
Boris Nemec

Article information:

To cite this document:

Nemec, B. (2018). Razvoj visokega šolstva in študija prava na Goriškem, Dignitas, št. 49/50, str. 281-283.

Permanent link to this document:

<https://doi.org/10.31601/dgnt/49/50-15>

Created on: 07. 12. 2018

To copy this document: publishing@nova-uni.si

For Authors:

Please visit <http://revije.nova-uni.si/> or contact Editors-in-Chief on publishing@nova-uni.si for more information.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

© Nova univerza, 2018

**NOVA
UNIVERZA**

FAKULTETA ZA SLOVENSKE
IN MEDNARODNE ŠTUDIJE

**NOVA
UNIVERZA**

EVROPSKA PRAVNA
FAKULTETA

**NOVA
UNIVERZA**

FAKULTETA ZA DRŽAVNE
IN EVROPSKE ŠTUDIJE

Razvoj visokega šolstva in študija prava na Goriškem

Boris Nemec¹

Visokošolsko in raziskovalno središče – VIRS – smo ustanovili leta 2004 za podporo nastajanju novih fakultet na Goriškem. Prav VIRS smo zasnovali z začetno podporo Hita, GZS-območne zbornice za Goriško ter občin Šempeter - Vrtojba in Nova Gorica. Kmalu se je tej pobudi pridružilo skoraj 20 gospodarskih subjektov z Goriškega.

Navkljub začetnim lokalnim pomislekom, da je v Novi Gorici prostor samo za eno in enotno goriško univerzo, smo si zastavili cilj, da bodo Forum za Goriško in VIRS ter njene ustanoviteljice podpirale finančno prav vse pobude za visokošolske študijske programe na Goriškem ne glede na lastniško strukturo ustanovitelja – naj gre bodisi za državne ali nedržavne univerze ali inštitute v privatni lasti. Tako smo na VIRS v preteklosti podprli programe Univerze na Primorskem, Univerze v Ljubljani, med njimi izredno uspešen študij Multimedijskih tehnologij na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani, kot tudi nastanek FUDŠ – Fakultete za uporabne družbene študije v Novi Gorici. Najbolj ponosni pa smo, da smo leta 2006 podprli nastanek Evropske pravne fakultete, ki ima danes že 1000 študentov. Tudi Univerzi v Novi Gorici kot nedržavni univerzi želimo izraziti našo posebno podporo za nadaljnjo uspešno rast in razvoj.

Če smo od vsega začetka v našem goriškem okolju zavračali vsakršne monopole v visokošolskem izobraževanju, imamo danes moralno pravico, da smo kritični in zaskrbljeni, ker želi država krepiti monopole le treh državnih univerz v treh mestih, ki ležijo na prometnem koridorju Koper-Ljubljana-Maribor. Nacionalni interes vsake razvojno naravnane države mora biti blagostanje državljanov in ne posameznih izbrancev, zato je osnovna naloga pravne države ustvarjanje konkurenčnega okolja, razbija-

¹ Isto kot na str. 277.

nje vsakršnih monopolov in ne njihova krepitev, ki smo jim priča danes, pa naj gre za bančne, gospodarske, igralniške ali visokošolske monopole.

Oškodovanje državljanov in države zaradi monopolov bank ali gospodarskih subjektov, ki jih dopušča in celo krepí oblastna politika, se da vedno ekonomsko oceniti, škodo, ki jo povzročajo monopoli v visokoškolskem izobraževanju, pa je veliko težje ovrednotiti. Le naknadno lahko ugotavljamo, da je posledica visokoškolskih monopolov kasnejše zaostajanje v številu patentov in inovativnih rešitvah ter splošno zniževanje konkurenčnosti gospodarstva in javnih služb ter kompetitivnosti naše države na globalnih trgih.

Forum za Goriško si prizadeva prvenstveno za razvoj in preporod Goriške, Primorske in Slovenije, zato zahtevamo omejitve strankarsko motiviranega monopolnega odločanja ter podporo razvojnim pobudam na drugem nivoju lokalne samouprave – to je na pokrajinah.

Od 60. let preteklega stoletja pa vse do osamosvojitve je Slovenija sledila policentričnemu razvoju ter zmanjševanju regionalnih razlik, zapirala je rudnike in spodbujala nastajanje tovarn znanja. V našem okolju so tako nastala mednarodno zelo uspešna podjetja na Idrijskem, Cerkljanskem in Tolminskem, ki danes skoraj ne poznajo brezposelnosti.

Liberalno kapitalistična in egoistična logika interesnih elit pa od srede 90. let naprej uveljavlja v Sloveniji koridorsko transportni razvojni model na osi Koper-Ljubljana-Maribor. Zadolžuje državo za velike infrastrukturne investicije, ki so spodbujale razvoj pred 50 in več leti, ohranja proizvodnjo z visoko porabo energije na enoto ustvarjene dodane vrednosti, gradi razvojno nesprejemljive energetske objekte in širi dejavnost premogovnikov. Vse to bo imelo hude negativne posledice za razvoj države in blagostanje državljanov, koristi pa samo izbrancem, ki so izvajalci teh potratnih državnih projektov.

Vse to je pomembno poudariti, ker se v Forumu za Goriško zavzemamo za družbo znanja, inovativnosti, ki se bo uspešno odzivala na vedno bolj globalno proizvodnjo in trgovanje ter nam tako zagotavljala trajnostni razvoj. Mednarodno kompetitivna družba znanja pa zahteva popolno tekmovalnost in konkurenčnost tudi pri ponudbi pridobivanja visokošolskega znanja. Znanje je tržno blago, a je hkrati infrastruktura celotne družbe in države. Zato je prvovrstna naloga države, da omogoči pridobitev vrhunskega

znanja vsem državljanom, ne glede na njihove materialne možnosti. Država mora omogočiti vsem fakultetam popolnoma enake razvojne možnosti za kvalitetno ponudbo študijskih programov, ne glede na to, ali so to državne, nedržavne ali privatne fakultete. Preživijo naj zgolj kvalitetne in ne tiste, ki jim država omogoča preživetje z denarjem ali privilegiranim zagotavljanjem študentov v treh slovenskih mestih. Žal ugotavljamo, da danes Slovenijo drži pri življenju izvozno naravnana industrijska provinca in ne, kot bi bilo pričakovati, vrhunsko inovativno raziskovalno univerzitetno okolje v Ljubljani, Mariboru ali Kopru.

V včerajšnjem časopisu Delo je odmeven članek z naslovom »Študent, ki v Ljubljani ne živi pri starših, ne preživi«. Kaj ni to grozljiva prihodnost, ki premnoge nadarjene z obrobja koridorja Koper-Ljubljana-Maribor obsoja v prihodnje na revščino? Visokošolski študij stane študenta v kraju bivanja mesečno 250 €, stroški za študenta izven kraja bivanja pa so 500 € mesečno. Če vsi plačujemo državne univerze, mora države tudi vsem študentom zagotavljati enake finančne pogoje za študij na teh treh univerzah. Država to lahko ceneje zagotovi z več manjšimi univerzami ali fakultetami ter dislociranimi programi v večjih regionalnih središčih kot z zagotavljanjem enakih finančnih možnosti za vse študente v le treh mestih, Ljubljani, Mariboru in Kopru. Vendar se egocentrična država Slovenija obojemu danes izmika.

V bližnji prihodnosti se bomo še posebej zavzemali za sprejem take strategije in zakona o visokem šolstvu, ki bosta resnično podpirala nastajanje družbe znanja z enakimi možnostmi za vse državljane RS.

Veseli smo, tako v Forumu za Goriško kot tudi v VIRS, da nam je s podporo številnih podjetij in nekaterih že omenjenih občin uspelo skupaj s številnimi akademskimi somišljeniki in razvojno naravnanimi profesorji uresničiti uspešne izobraževalne programe na Goriškem. Ta obmejni prostor zahodne Slovenije je izredno pomemben za ohranjanje slovenske čezmejne kulturno-gospodarske samobitnosti. V tem okolju je prisotnost študijskih programov, kot jih ponuja EPF, še posebej dragocena in prepričani smo, da bo v prihodnje prišlo do čezmejnega visokošolskega sodelovanja tudi z bližnjimi italijanskimi univerzami. Veseli nas, da bo EPF še to jesen združila vse svoje programe na enem mestu v EDA centru v Novi Gorici ter tako pridobila pogoje za še kvalitetnejši študij ter prijaznejše pogoje za profesorje in študente.